

allen betaald worden. Maar de heeren, die 't werkvolk voor luiards uitschelden, kregen schier eene geraaktheid toen zij dit hoorden, en de vacantie werd toch gestemd.

Dinsdag 8 Januari wordt de zitting opnieuw geopend en wij sporen onze vrienden van den buiten aan, er zooveel mogelijk het verslag van te lezen in de socialistische bladen, die geheel alleen daaromtrent de waarheid bevatten.

Toekomende maand zullen wij weer een beknopt verslag mededeelen.

DE NIEUWE KIESWET voor de Gemeente

Welke overwegingen dienden den wetgever te geleiden bij het opvatten en samenstellen van elke nieuwe wet, hetzij nu dat het de belastingen, de krijgslasten, de straf-, de kieswetten of om het even wat betreft?

Ik of gij, lezer, en elken rechtschapen mensch zou met ons zeggen: men dient eerst te onderzoeken wat recht is.

Dat alleen moet den leiddraad zijn waarnaar de openbare machten hunne handelingsregelen.

Welnu, dat gebeurt geheel anders.

De eenige vraag die de regerende partij zich stelt is: hoe zullen wij het aan boord leggen om de wet zóó te maken dat onze klas of onze partij er alleen voordeel uit haalt?

En dan begint het studeeren, het knoeien, verwringen en verkrachten van elke gezonde rede, van elken rechtvaardigheidszin.

Slaagt iemand der heerschende klik er in een ontwerp te kunnen samenstellen dat aan zijne partij een overwicht verzekert of schijnt te verzekeren — want men komt soms bedrogen uit — dan is die dadelijk zijne faam gemaakt. Zoo iemand is dan wat men noemt, een groote staatsman, een man van genie.

Zoo ging het met Nyssens toen hij het meervoudig stemrecht uitvond, en zoo zal het ook wel gegaan zijn met dengene die de loting uitvond met het remplacement er bij, die aan de rijken toeliet zich voor eenige honderde franken vrij te koopen, enz. En zoo zal het ook gaan met hem die thans eene kieswet voor de gemeente kan samenflansen die de armen buitensluit.

Naar het schijnt is men in de ministeriën nog altijd aan het zoeken.

Den eenen dag heet het in de katholieke bladen dat de wet kant en klaar ligt, om den anderen dag dit weer te logenstraffen.

Dat is overigens nog al met vele nieuwe werktuigen en uitvindingen het geval; men denkt nog al licht: nu heb ik het gevonden, zoo of zoo zal het goed zijn, om nadien bij eenige overweging te zien dat er nog veel gebreken aan zijn. Denkt maar aan doctor Koch.

De laatste tijdingen nu luiden dat het ontwerp zaterdag in den ministerraad, onder voorzitterschap des konings, is vastgesteld en dat het niet is zooals de dagbladen eerst gemeld hadden, doch wat het is deelt men nog niet mede.

In alle geval mag men zich weer verwachten aan eene klassenwet.

Hunne bladen hebben het openlijk verklaard: men moet zorgen dat de stadhuizen niet in handen vallen der socialistischen.

Van recht, rechtvaardigheid geen sprake. Het zou nu toch niet meer dan billijk zijn dat daar waar de socialistischen in meerderheid zijn ook de gemeenten door hen bestuurd worden.

Hewel, de menschen die moord en brand schreeuwen wanneer wij het woord «klassenstrijd» uitspreken verstaan het geheel anders. Volgens hen moet hunne klas besturen en regeren, of zij meerderheid of minderheid zijn.

En daar het stelsel Nyssens hen nog geen waarborgen genoeg schenkt en hunne verwachting in de wetgevende kiezingen heeft teleurgesteld, willen zij nog iets slechtters hebben.

Blijft te zien wat het is en of zij de onbeschaamdheid zullen hebben de kiezers in klassen te verdeelen volgens een cijns, zooals het door de katholieke vereenigingen is gevraagd.

Geneert u niet, heeren, gij zijt de macht, toont u zooals gij zijt, verachters en verdrukkers van het recht des volks, zooveel te spoediger zullen de oogen open gaan en zal uw rijk een einde nemen.

Intusschen, werklieden, dien nieuwen aanslag op onze rechten niet gewillig aanvaard. Allen op 'm te protesteeren tegen de willekeur en de onrechtvaardigheid.

Onze vertegenwoordigers gesteund in den strijd die zij voor onze rechten zullen aangaan.

Voor dat ze willen of niet...

Een man die zich in de Kamer onderscheidt door zijn klepmolenachtig geratel, is toch wel sieur Nijssens. Een voorstel mag zoo goed, rechtvaardig en onpartijdig mogelijk zijn, als het van de uiterste linkerzijde uitgaat, is het bij voorbaat veroordeeld bij den vader van het verknoeid algemeen stemrecht, bij den man die zijnen naam gaf aan eene wet welke hem hatelijk en bespottelijk maakte in zijn land en zijn land bespottelijk in den vreemde.

Zoo was hij de hevigste bestrijder van het kosteloos uitdeelen van de serum, de entstof tegen de kroep. Hij vroeg kosteloze toediening van het geneesmiddel voor de armen, maar betaling van wege de rijken.

Bij den eersten aanblik moge deze maatregel billijk schijnen, niet de billijkheid maar de afteekening der klassen was de bedoeling van den lieven papa der wettelijke misgeboorte van 1893. Hier over wilde hij zelfs geen twijfel laten bestaan, want onder het afloopen der veer van zijn ratelwerk en antwoordende op de bezwering der socialistischen, om tusschen de kinderen der rijken en die der armen geen voor de laatsten vernederend onderscheid te maken, zegde hij uitdrukkelijk:

«De Staat kosteloze leverancier voor iedereen is socialisme, en daarvan willen wij noch in één bedrijf, noch in twee.»

Lezers, klinkt u dat «noch in één bedrijf» noch in twee niet juist in de ooren als: al was het nog zoo goed en schoon?

Op eenen voet van gelijkheid behandeld te worden met het kraapuul dat werken moet, zal wel nooit het droombeeld zijn der rijke volgelingen van deze die geen stien bezat waarop hij het hoofd kon te rusten leggen, maar terwijl zij op alle wijzen en in alle tonen zingen van geen socialisme te willen, werken zij, gepreemd door de omstandigheden, hetzelfde gestadig in de hand: in de steden, wanneer zij in hunne dagbladen de winkeliers de samenwerking aanraden als middel om met de socialistische maatschappijen te kunnen mededingen, want de samenwerking is de grondslag van het socialisme; op den buiten, wanneer zij in hunne landbouwvoordrachten de mechanische uitvindingen aanprijzen, welke de boeren moeten in staat stellen hunne voortbrengst te verdubbelen en besparingen te doen op het werkloos.

Voor al wie zich niet door fanatisme of dwaze begoochelingen laat verblinden, moet het collectivisme de eindelijkke oplossing geven van het ingewikkelde vraagstuk door het machienwezen opgeworpen en welke geen enkele staathuishoudkundige der oude regeringsstelsels durft beantwoorden: **waar brengt ons de gedurige vermenigvuldiging der werkloozen en de gestadige opeenhooping der producten heen?**

Klerikale Middelen

De tegenwerking is begonnen. Door ons gedurig schelden op de rijke nietsdoeners, hebben de nobiljons en eenige mouchards van minder fijn bloed, die tot hiertoe in onze «Schetsen van den Buiten» hunne portretten aantreffen, er eindelijk toe besloten zich 'n levensdoel uit te kiezen.

Met dezen uitslag kunnen wij ons evenwel alles behalve geluk wenschen, want het streven der plotseling wakker geschudde geesten is rechtstreeks tegen ons gericht. Niet alleenlijk willen zij het socialistisch spook uit hunne gemeente verdrijven maar nog den schrijver treffen die zoo ongevraagd hunne pannen dierf vermaken.

De eersten die voor Thilo poseerden en ook voor hem de boet opliepen, waren de gebroeders W., kleermakers. Daar dit mannen zijn

die nog al *durven* als 't er op aankomt, staan hunne namen sinds lang aan den *index* hunner parochieprinsen. Zekeren nacht worden zij plotseling wakker door 'n hevig gebons en gerinkel in hunne nabijheid... Toen zij opstonden om te vernemen wat er omging, vonden zij de ruiten hunner vensters met steenen verbrijzeld...

Als dit nu nog de middelen niet zijn om het socialisme te keer te gaan, verstaan wij er niets meer van!

Maar, heeren nachtelijke straat-schenders, past op wat gij doet..., er liggen nog steenen langs de straten... Intusschen lacht Thilo nog altijd met uwe pogingen om hem te ontdekken..., maar couragie, jongens, 't zal eens lukken...

Parlementaire kemels

Dat het niet al bloemlezing is welke de Kamerdebatten aan het Verslag leveren, zullen de lezers van dit laatste reeds genoegzaam vastgesteld hebben. Die kemels komen dan nog niet altijd van onze vijanden; maar van vriend of vijand de *Landbouwer* zal ze onpartijdig brandmerken. Dat onze lezers oordeelen:

Zitting van 7 December 1894. — De heer Beernaert. — ... het land weet dat al hetgeen sinds 25 jaar door den arbeid gewonnen werd, door het kapitaal werd verloren.

Zoodat de kasteelen die in de laatste 25 jaar gebouwd zijn, en de koetsen die er nu meer rijden dan voor dien tijd, aan de arbeiders toebehooren.... Dat wisten wij nog niet...

De heer De Vriendt (taalincident). — Ik bid den heer voorzitter stilte te verzoeken.

De voorzitter (in 't fransch). — Hoe wilt gij dat ik stilte verzoek, vermits de helft der Kamer u niet verstaat!

Is dat eene reden om uwen plicht te verzuimen, slimme voorzitter? Kunnen lezen die niet verstaan niet doen als dezen die niet willen hooren: de Kamer verlaten? Maar wanneer gij uwen haat voor de taal der Vlaamsche boeren — voor uwe eigene moedertaal — kunt doen uitschijnen, spaart gij zelfs uwe partijgenooten niet!

Gezel Cavrot. — Wij zullen waalsch spreken en men zal waalsche snelschrijvers moeten aanstellen.

Met uw welnemen, vriend Cavrot, de Vlamingen spreken geen *patois* in de Kamer, maar het zuiver Nederlandsch. Bijgevolg zouden zij wel eens met meer recht eene Vlaamsche Kamer van Volksvertegenwoordigers kunnen eischen dan gij waalsche snelschrijvers.

De heer De Vriendt. — ... beschouwen de socialistischen niet elken eigenaar als een dief? Wat zal de kleine boer daarvan denken, hij die gansch zijn leven heeft geslaafd om eigenaar te worden van het stukje grond rond zijne woning?

Maar noemt die alle drie die hierin gelukt zijn... Vraagt eens aan eenen dier slavers om het geld te mogen zien dat hij, tot den aankoop van den grond rond zijne woning, gespaard heeft...

De heer Mousset. — ... Wij vertegenwoordigen de echte werklieden...

Wacht van dat te zeggen, heerke lief, tot het algemeen stemrecht zuiver en bloot de echte werklieden toelate hunnen wil te doen gelden en zij u waard keuren hen te vertegenwoordigen.

De heer Helleputte. — Toen Christus de wereld wilde beheeren liet hij hij zich alleen kruisigen zonder naar wie ook te wachten. Sint-Franciscus van Assise deelde al zijne schatten aan de armen uit en leefde zelf in de armoede: zoo verstaan wij het communisme.

Telt het socialisme dan niet reeds vele martelaars!! Vraagt eens aan de Duitschers hoeveel slachtoffers de socialistischen wetten in hun land gemaakt hebben!... Stelt eens een onderzoek in naar de vervolgingen welke de socialistischen aller landen voor hunne overtuiging te lijden hebben?..

Christus? Maar heeft hij ook niet gezegd dat het gemakkelijker is voor eenen

kemel door de oog eener naald te kruipen dan voor eenen rijke om in den hemel te komen? Denkt de heer Helleputte soms met al zijn geld en goed door het oog dier naald te geraken...? Misschien wel! Voorzeker is hij gladder dan de gek van Assise?

Zelfde spreker, verder. — *De mensch heeft dorst naar een ideaal. Waar is uw ideaal? Het christelijk ideaal is sedert twee duizend jaren bepaald afgeteekend.*

Daar klapt ge uwen neus voorbij, mijnheer Helleputte... Katholieke werklieden de platte afleiding van het woord «ideaal» is *hersenschim*.

Dus, jaar in jaar uit werkt en slaapt gij om in uw ellendig bestaan te voorzien, en de belooning hierna, waarmede uwe uitzuigers u paalen, is... eene hersenschim! 't Is geen vrijdenker, geen socialist maar een katholieke die hét gezegd heeft! Beginnen uwe oogen nog geen beetje open te gaan...? THILO.

De werkmans is zoo gelukkig!

Werklieden van de stad en van den buiten, die in conscientie voor de katholieken gestemd hebt, alhoewel wij U zegden dat die heeren uwe armoede niet kennen, dat zij zich niet het minste bekommeren om het arme volk, weet gij wat een uwer gekozenen, de minister De Smet de Naeyer, op Donderdag 27 December 1894, in den Senaat te Brussel verteld heeft?

Luistert.

Zoo sprak hij: «Ik heb langen tijd onder 't werkvolk geleefd... Over dertig jaar, ging de werkmans met een kiel en met blokken naar zijn werk. Tegenwoordig is hij warm, en zelfs een beetje schoon gekleed... Ook zijn eten is veel verbeterd en zal nog meer verbeteren, zonder daarom alles omver te moeten smijten, gelijk het de socialistischen willen.»

Wat zegt ge daarvan, werklieden? Gij gaat warm gekleed naar uwen akker, naar uwe fabriek, en uwe kinderkens gaan natuurlijk ook met een dik wollen lijfrokje en met een warm manteltje naar de school. Het spreekt van zelfs dat gij ook 's nachts in een lekker, warm beddeken ligt.

Wat uw eten betreft, dat is veel verbeterd, de katholieke heeren zeggen het in de Kamers; het moet dan wel waar zijn.

Wat noemen die heeren goed eten? 's Morgens doorgietsel van cichorei of peeën met smouterhammen en 's noens eenen schotel pap of patatten met azijnsous?

Wij wedden dat het eten van mijnheer den minister toch nog een beetje beter is.

Wij weten het. sommige werklieden hebben iets meer dan smouterhammen en aardappelen met azijnsous. Maar dat is de minderheid. Gij allen kent er die zich gelukkig zouden achten als zij zeker waren van dat alle dagen te hebben.

En in heel Vlaanderen door is dat zoo.

En dan komt een katholieke minister in de Kamers zulke onbeschaamde taal voeren!

Hewel, katholieke werklieden,